

Klonalna analiza szczepów *Enterococcus* spp. opornych na wankomycynę (VRE) oraz zdolności do produkcji biofilmu w kontekście zakażeń szpitalnych

Karolina Klesiewicz^{1*}, Paulina Mrowiec¹, Agnieszka Chmielarczyk², Tomasz Kasperski²,
Katarzyna Kania^{1,3}, Aldona Olechowska-Jarząb^{1,4}

¹Zakład Mikrobiologii Farmaceutycznej, Wydział Farmaceutyczny, Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum w Krakowie; ²Zakład Bakteriologii, Ekologii Drobnoustrojów i Parazytologii, Katedra Mikrobiologii, Wydział Lekarski, Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum w Krakowie; ³Pracownia Mikrobiologii, Szpital Specjalistyczny im. św. Jana Pawła II w Krakowie; ⁴Zakład Mikrobiologii, Szpital Uniwersytecki w Krakowie

Wstęp

Rozprzestrzenianie się wielolekoopornych drobnoustrojów, takich jak *Enterococcus* spp. opornych na wankomycynę (VRE), stanowi istotne zagrożenie zdrowia publicznego. Ze względu na ograniczone opcje terapeutyczne, a także zdolność do tworzenia biofilmu, szczepy odporne na glikopeptydy są wyzwaniem w środowiskach szpitalnych, a powodowane zakażenia trudne do leczenia.

Cel badań

Molekularna charakterystyka szczepów *E. faecium* oraz *E. faecalis* pod kątem obecności genów warunkujących oporność na glikopeptydy, ocena oporności metodą fenotypową, określenie zdolności szczepów do tworzenia biofilmu oraz analiza klonalna z wykorzystaniem PFGE.

Material i metody

Badaniem objęto 45 szczepów *Enterococcus* spp., w tym 41 szczepów *E. faecium* oraz 4 szczepy *E. faecalis*, wyizolowanych z materiałów klinicznych, takich jak płyn z jamy brzusznej, mocz, krew, wymazy z ran, końcówki z cewnika centralnego oraz aspiratów z dolnych dróg oddechowych, od pacjentów hospitalizowanych w Szpitalu Uniwersyteckim w Krakowie. Szczepy zostały zróżnicowane przy użyciu podłoży chromogennych (chromID VRE, BioMérieux) oraz zidentyfikowane z wykorzystaniem spektrofotometrii masowej MALDI-TOF. Fenotypową oporność na antybiotyki określono zgodnie z wytycznymi EUCAST. Dodatkowo, potwierdzono obecność genów oporności *vanA* i *vanB* przy użyciu reakcji PCR. Zdolność do tworzenia biofilmu została oceniona na podłożu Congo Red (CRA) po 24 i 48 godzinach inkubacji. Analizę pokrewieństwa szczepów przeprowadzono metodą PFGE przy tolerancji 1,2%.

Wyniki

W analizowanych szczepach *Enterococcus* spp. 86,67% (39/45) wykazywało obecność genu *vanA*, a 13,33% (6/45) posiadało gen *vanB*. Co istotne, fenotypowo potwierdzono oporność na teikoplaninę tylko dla 4 szczepów posiadających gen *vanB*. W przypadku biofilmu, 88,89% szczepów produkowało dużą ilość biofilmu, 6,67% średnią, 2,22% niewielką ilość oraz 2,22% nie wykazało zdolności do produkcji biofilmu. Wyniki analizy PFGE pozwoliły na identyfikację kilku klonów wśród *E. faecium*, z dominującym klonem A (szczepy 6, 8, 14, 20, 21, 24, 29, 35, 36), które w większości wyizolowane były od pacjentów z zakażeniem, a nie nosicielstwem. Ponadto wśród pozostałych izolatów znaleziono pary lub trójki należące o jednakowych pulsotypów (klony B, C, D, E, F).

Wnioski

Precyzyjna analiza pokrewieństwa, potwierdzająca istnienie szczepów klonalnych wśród badanych izolatów oraz zdolność do produkcji biofilmu sugeruje duży potencjał szczepów VRE do rozprzestrzeniania się w środowisku szpitalnym. Skuteczne strategie zapobiegawcze i kontrolne są niezbędne, aby ograniczyć transmisję tych szczepów w jednostkach ochrony zdrowia.